

творчим досвідом майбутній учитель технології зможе забезпечити вирішення практико-орієнтованих завдань у педагогічній діяльності.

Список використаних джерел :

1. Марушак О., Король В., Луп'як Д. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя технологій. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія : Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти.* 2015. Вип. 7(1). С. 88–91. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/nz_pmfm_2015_7%281%29__26

2. Ткачук С. І. Інноваційні педагогічні технології як аспект підготовки майбутніх учителів технологічної освіти до формування в учнів технологічної культури. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Сер. Педагогіка : вип. присвяч. актуальним проблемам сучасної технологічної та проф. освіти / гол. ред. Г. Терещук ; редкол. : Л. Вознюк, В. Кравець, В. Мадзігон [та ін].* Тернопіль, 2011. № 3. С. 278–286.

3. Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. *Серія 5. Педагогічні науки : реалії та перспективи.* Випуск 67 : збірник наукових праць. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. 330 с.

Борисов Ілля

*студент Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка
(науковий керівник – доцент О. Лук'яненко)
(м. Полтава)*

РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА МИСТЕЦТВА ПІД ВПЛИВОМ НОВІТНІХ РЕВОЛЮЦІЙНИХ ПОДІЙ

Українська література доби визвольної і громадянської воєн збагатилася багатьма новими іменами. Письменники і поети тієї доби були безпосередніми учасниками подій. Життя деяких з них обірвалося раніше, ніж встиг розквітнути таланти.

Олександр Олесь (Кандиба) вважається одним із найяскравіших українських поетів ХХ ст. Він народився на Сумщині, дістав вищу освіту і працював у Харківському земстві лікарем. У 1911 р. став одним із редакторів київського журналу «Літературно-науковий вісник». У 1919 р. разом із військами Директорії дійшов до західного кордону. Потім подався до Будапешта і Відня. З 1924 р. працював у Празі, де прожив останні 20 років життя. Твори О. Олесь відзначаються глибоким патріотизмом і довершеністю поетичної форми. Багато віршів покладені на музику.

Володимир Сосюра служив у військах С. Петлюри до лютого 1920 р. Потім став червоноармійцем, вступив у більшовицьку партію. У 1920 р. була надрукована його поетична збірка «Червона зима» (рис. 1.1.)

Рис 1.1. Сосюра В. Поетична збірка «Червона Зима»

З нею В. Сосюра увійшов у велику літературу. Талант поета зміцнів у радянську добу, але українська національна революція наклала свій відбиток на всю подальшу творчість. Звинувачення в «українському буржуазному націоналізмі» переслідували визнаного метра української літератури і в кінці життя.

Павло Тичина у 1917 р. закінчив Київський комерційний інститут і почав працювати в газеті «Нова Рада». У 1918 р. вийшла з друку його перша поетична збірка «Сонячні кларнети» (рис. 1.2.)

Рис. 1.2. Тичина П. Поетична збірка «Сонячні кларнети»

Вона вразила багатьох глибоким ліризмом і новаторською формою. 1920 р. були надруковані дві збірки молодого поета – «Плуг» і «Замість сонетів і октав».

Поет Василь Чумак (член партії боротьбистів) був розстріляний денікінцями у київському підпіллі в 1919 р. Після смерті з'явилася перша і остання збірка 18-річного поета – «Заспів». Вона показала всю силу його літературного обдарування.

Чудовим поетом виявився й один з керівників боротьбистів Василь Блакитний (Елланський). У 1920 р. була опублікована його збірка «Удари молота і серця». На початку визвольної війни Григорій Чупринка був уже відомим поетом. Творчість його перервалася у 1921 р. Своє життя він віддав у боротьбі з більшовиками за самостійну Україну.

Мабуть, закономірно, що українська революція поставила на чолі літературного процесу поетів – яскравих і різних. Тільки поетичним словом вдавалося найбільш глибоко відобразити різнобарвну і калейдоскопічну дійсність.

Серед прозаїків, які розпочали свій творчий шлях у ці буремні роки, ми бачимо багатьох, хто став пізніше класиком української радянської літератури. Це – А. Головка, О. Донченко, Іван Ле, Остап Вишня, С. Скляренко.

Бурхливо розвивалося театральне мистецтво. У березні 1919 р. в Києві відкрився театр ім. Т. Шевченка. В його трупі працювали Г. Борисоглібська, Л. Гакебуш, О. Мар'яненко, О. Сердюк та інші прославлені актори. Режисер О. Загаров ставив з великим успіхом п'єси М. Гоголя, Лесі Українки, західноєвропейських класиків. У січні 1920 р. Г. Юра створив у Вінниці театр ім. І. Франка. Йому судилося стати одним з провідних в Україні.

Воєнні роки започаткували творче життя багатьох музичних колективів. У 1919 р. в Києві був організований симфонічний оркестр ім. М. Лисенка. Там же почала працювати з 1920 р. Державна українська мандрівна капела (скорочено – «Думка») під керівництвом Н. Городовенка. Самодіяльні хорові капели і капели бандуристів з'явилися у багатьох містах України.

Великий поштовх до розвитку образотворчого мистецтва дала Українська академія мистецтв. Вона була утворена Центральною Радою в грудні 1917 р. Першими академіками стали Михайло Бойчук, Микола Бурачек, Михайло Жук, Василь Кричевський, Абрам Маневич, Олександр Мурашко, Георгій Нарбут.

Більшу частину життя Г. Нарбут провів у Санкт-Петербурзі. Він захоплювався українськими старовинними гравюраами і геральдиком. Його знахідки мали велике наукове значення і здійснили вирішальний вплив на всю творчість художника. У березні 1917 р. він переїхав у Київ уже всесвітньо відомим графіком. На замовлення урядів УНР і Української Держави Г. Нарбут зробив художнє оформлення різноманітних державних паперів – банкнот,

поштових марок, обкладинок до ратифікаційних актів, грамот з нагоди урочистих подій. Він є автором українського державного герба і печатки, багатьох ескізів військового строю. З грудня 1918 р. став ректором Української академії мистецтв. Раптово помер у травні 1920 р. за короткочасної окупації Києва польськими військами. Творчість цього художника здійснила величезний вплив на українську графіку.

Не менший вплив на українське образотворче мистецтво здійснив М. Бойчук (бойчукісти). Він народився у Галичині, закінчив Академію мистецтв у Кракові. Був ректором Української академії мистецтв і велику частку свого часу віддавав роботі з молоддю. Бойчукізм у монументальному малярстві визнано окремим стилем. Він творчо поєднував традиції народного орнаменту, мозаїки та фрески давньокиївської доби, українського портрета XVII і XVIII ст., візантійського іконописання і раннього західноєвропейського Відродження.

Розвиток живопису в Україні у після революційні роки проходив у боротьбі художніх течій і напрямів. Поряд з тими, хто стояв на позиціях традиційного реалізму, творили прихильники футуризму, формалізму (наприклад, розписи В.Єрмілова Харківського партійного клубу). Крім масових агітаційних форм образотворчого мистецтва, помітного прогресу досягла станкова графіка та живопис (рис. 1.3.)

Рис. 1.3. Станкова графіка

У галузі станкової графіки працювали М. Жук, І. Падалка, В. Заузе. У живописі найбільш відомими були полотна К. Костанді, Ф. Кричевського, О. Мурашко, М. Самокиша. Г. Нарбут оформив перші українські радянські

книги і журнали «Мистецтво», «Зорі», «Сонце труда». У Західній Україні в перші післяреволюційні роки працювали такі художники, як І. Трут, О. Монастирський, І. Курплас. Визначилися групи, які розвивали традиції українських і російських передвижників. Художники, які увійшли до «Асоціації революційного мистецтва України», розвиваючи національні традиції, використовували форми візантійського і староукраїнського живопису. На західноєвропейські зразки орієнтувалися художники, які входили до «Об'єднання сучасних художників України». На Всеукраїнських художніх виставках експонувалися найкращі твори О. Шовкуненка (цикл «Одеський суднобудівний завод»), Ф. Кричевського («Мати», «Довбуш»), В. Коровчинського («Селяни»). Київський художній інститут став справжнім центром авангардного образотворчого мистецтва. Сюди в цей час повертається Казимир Малевич – основоположник такого модерністського напрямку в живописі, як супрематизм, в якому зображення складалося зі сполучень найпростіших геометричних фігур.

Список використаних джерел :

1. Бойко О. В. Новітня історія України 2014–2019 роки. Київ : Академія, 2020. С. 78–90.
2. Грицак Я. Г. Подолати минуле : глобальна історія України. Київ : Портал, 2022. С. 201–222.
3. Трайдакало О. С. Майдан. Погляд зсередини. Київ : Markobook, 2018. С. 168–179.

Бузенко Ірина

*кандидатка педагогічних наук,
голова Ради молодих вчених коледжу,
викладач циклової комісії природничих дисциплін
Комунального закладу вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
(м. Вінниця)*

МІСІЯ ПЕДАГОГА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Анотація. Тези коротко характеризують особливості процесів глобалізації суспільства й «побічні» ефекти цього явища, описують феномен волонтерства й практичну реалізацію волонтерських ініціатив на прикладі Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж».

Ключові слова: місія педагога, волонтерство, глобалізація.

XXI століття асоціюється з бурхливим розвитком науки й техніки, соціально-економічною інтеграцією різних країн світу, поширенням